

IVN Peize vervuiling, opbouw en de molen

(Deel 6)

Het IVN Peize, de Vereniging voor Natuur en Milieueducatie vierde op 26 maart 2003 haar 40 jarig jubileum. In 2003 is in een vijftal artikelen een start gemaakt om u te informeren over het ontstaan en de eerste beginjaren van het IVN Peize.

Hoe het verder ging en hoe de stand van zaken nu is, wil ik graag in nog enkele artikelen uiteen zetten.

Eind jaren zestig stonden regelmatig de kranten vol over het lozen van industriële afvalstoffen in de Waddenzee en het Veluwemeer. Ook was er in die periode al veel aandacht voor de hand over hand toenemende verontreiniging van land, lucht en water. Door vele groeperingen waaronder ook het IVN werd over deze misstanden aan de bel getrokken. Dat gebeurde niet alleen landelijk maar ook de plaatselijke bevolking stoorde zich aan de verloedering van hun eigen leefomgeving.

In dit deel zien wij ook een uniek aanbod van de Openbare Bibliotheek Peize om de IVN leden aan te sporen nog meer gebruik te maken van hun mogelijkheden.

De IVN stand op de jaarlijkse Floralia-tentoonstelling werd voor een groot deel ingericht voor: 1970 Europees Natuurbeschermingsjaar, afgekort als “N70”.

Het herstel van de nu nog oude aanwezige paadjes en weggetjes heeft ook de volle aandacht van enkele leden en ook de ruimte in de Peizer molen wil de vereniging gaan gebruiken.

In de vergadering van 15 november 1968 bood de Openbare Bibliotheek Peize de leden van het IVN Peize een collectief lidmaatschap aan voor de somma van f 10, = per jaar, waardoor de leden de mogelijkheid kregen om kosteloos natuurboeken te lenen.

De toegenomen vervuiling, die ook in menig Peizer berm werd geconstateerd was voor een aantal leden het signaal om de handen uit de mouwen te steken. Zo werd op 5 juli 1969 een start gemaakt om de vervuiling in en om Peize een halt toe te roepen.

Op deze zaterdagochtend werd het vuil in en bij de baggerpetten van Gelmers (gelegen aan de Woudrustlaan; waar nu een elzenbosje onder hoogspanningskabels staat) en aan de Zanddijk opgeruimd. De gemeente Peize stond garant voor de afvoer van het verzamelde afval.

Een vervolg op het opruimen van vuil, waar ook de jeugdgroep van het IVN bij betrokken werd, zagen we op 2 en 3 september van datzelfde jaar.

Ook werden, zo mogelijk, de overtreders van vuilstorten door de politie achterhaald en op een proces-verbaal getrakteerd, zoals dat bijvoorbeeld gebeurde voor een stort aan de Groningerweg.

De vele vervuilingen in de natuur trokken ook de aandacht van de A.N.W.B., die zakjes beschikbaar stelde met het opschrift “Laat niet als dank” om uit te delen aan de gebruikers van natuurterreinen.

Eind 1969 werd bekend gemaakt, dat het jaar 1970 werd uitgeroepen tot Europees Natuurbeschermingsjaar, afgekort als “N70”. In dat jaar werd in vele landen van Europa gewezen op de gevaren die de mens gaan bedreigen door de steeds toenemende vervuiling van lucht, water en bodem.

Op de jaarlijkse Floralia-tentoonstelling werd op de stand van het IVN het motto: “N 70” aangegrepen om doeltreffend te reageren tegen de verschillende misstanden.

Ook werden de jeugdleden nauw betrokken bij de opbouw van de stand.

In de nabespreking van de Floralia kwam men tot de conclusie dat de stand zeker aan de verwachtingen had voldaan. Vele mensen namen de tijd om de vele borden en teksten te

lezen. Volgens de voorzitter H. Koning was deze opzet de enige manier om iets in het kader van "N70" te organiseren. Zijn slotconclusie was: juist de onoverzichtelijkheid van de stand, hoe vreemd ook, sprak de mensen aan. Tijdens deze tentoonstelling werden 18 nieuwe donateurs voor de vereniging geworven.

In de ledenvergadering van 11 december 1969 besloot de vereniging om meer aan de weg te timmeren. De heer Roede wierp zich op om een vaste rubriek in de Hopbel te verzorgen. Hij maakte zich ook sterk voor het feit dat de oude paadjes en weggetjes die nu nog in het dorp voorkomen in stand werden gehouden. Er werd in die vergadering een delegatie aangewezen die hiervoor stappen richting de gemeente zou ondernemen. Ook werd er in die vergadering besloten bij de gemeente aan te kloppen voor het gebruik van de ruimte in de molen.

De gemeente had in 1967 de molen van de zuivelfabriek aangekocht.

Deze ruimte wilde men gaan gebruiken voor het onderbrengen van werkstukken en vondsten. Het voorstel was dat er zo nu en dan onder leiding van enkele leden een uiteenzetting van het tentoongestelde kon worden gegeven. De werking van de molen zou hierin betrokken kunnen worden.

De aangekochte molen werd in de jaren 1972 en 1973 gerestaureerd, daarna was de molen regelmatig in gebruik voor het malen van menig graankorrel tot meel.

Door deze restauratie en het weer in gebruik nemen van de molen was het plan tot het inrichten van een blijvende expositieruimte van de baan.

Op 2 april 1970 kwam het herstel van het Burchtlaantje weer ter sprake. De voorzitter had hierover een onderhoud met de burgemeester gehad. Deze had aangeraden om het herstel enige tijd op te schorten omdat er voor 1 augustus een nieuw bestemmingsplan voor Peize klaar was. De heer Roede vond afwachten niet nodig, want hij had de volle medewerking van de heer J.Luinge (de eigenaar van het laantje). De voorzitter probeerde het goede initiatief te onderstrepen maar voorzag moeilijkheden bij de uitvoering. De heer Roede wilde meteen doorzetten, door alvast de afrastering te verplaatsen en enige obstakels op te ruimen. Het voorstel kreeg nog van twee leden instemming, die tevens ook hulp aanboden om op zaterdag 4 april te beginnen op het Burchtlaantje. Vervolgens besloot de vergadering dat dit met drie man niet uit te voeren was, zodat de heer Roede zich met de heer J.Luinge hierover in verbinding zou stellen.

In de ledenvergadering van 20 augustus 1970 werd het bestemmingsplan Peize besproken. Er werd opgemerkt dat het een voorlopig plan was, zodat er op dat moment nog niet veel definitiefs over te zeggen viel.

Eerst in 1979 werd het Burchtlaantje daadwerkelijk hersteld, waarbij de uitvoering in handen was van de gemeente Peize.

Van het herstelde Burchtlaantje en de gerestaureerde molen kunnen we nu nog dagelijks genieten en ze zijn mede bepalend voor ons dorp.

Namens de Commissie 40 jarig bestaan IVN Peize,

Ben Stellink.